

Z. ARANY PIROSKA
Lángvirág

Tessék talán bejönni a házba, nagyon hideg van ma. Bent még több szöttes van, jobban tud válogatni. Nézegeesse csak.

Vesse le a kabátját, tegye magát kényelembe, mintha otthon lenne. Van itt mindenféle szép munka. Pirossal, kézzel, magaszínében varrott. Kispárnák, asztali futók, falvédők.

Én szöttem őket, a magam kedvére. Hosszú telek vannak beléjük szöve. Magányos hosszú téli éjszakák. Amikor egymagamban gondolkoztam. Ha ezt nem csinálhatom, már megbolondultam volna, vagy nem lennék már idefenn. Ez a szövőszék a társam. Valamelyik ösömé volt. Öreg már. Még a szű is beleköltözött. Hallom éjjelente percegni a fában. A lábítója is nyöszörög, nyikorgog. Együtt készítettük a szötteseket. Mindegyike egy-egy történet. Nem akartam eladni egyiket sem, de rávisz a szükség. A „nincs”. Ezért adogatom el, lassanként.

Aki valamelyiket kiválasztja, annak elmesélem a történetet, amit beleszöttem, -varrtam. Vannak simák, amelyekbe később varrtam a mintát. Farkasnyomos, makkos, udvarhelyi lilimos, gyergyói tulipános, leveles, madaras, kakastarás... Amin gondolkoztam, beléjük varrtam. Minden történetre emlékszem. Rólam szólnak... Kiolvasom az öltésekből. De, hogy ne vesszenek el, aki elviszi, kap egy mesét is. Akié lesz, csak ránéz, eszébe jut, és a történetek tovább élnek.

Azt nézegeti, azt a falvédőt? Tetszik? Na, ezt jól kiválasztotta. Ez csak szövött. Úgy hívom, a lángvirágos. Fialat voltam még, amikor ezt csináltam. Akarja, hogy elmondjam a lángvirágos történetet?

Jó, addig felteszek egy kávé.

Nem itt születtem, hanem arra, fentebb, a hegyek közt. Tanítónő voltam, akkoriban oda helyeztek, ahová akartak. Ide kellett jönnöm a Körös mellé. Nehezen szoktam meg. Mások itt a népek. Akkor lettem otthonossá, amikor anyám utánam küldte a szövőszéket. Az itteni asszonyok, lányok ideszoktak hozzám, mert látták, milyen csuda dolgokat tudunk magunk kezével előhívni a fonalakból. A kész mintadarabokból kiállítás rendeztünk. Eljött Jenő is, a segédjegyző, akit látásból már ismertem. Azon a kiállításon kezdődött. Amit sose hittem volna. A szerelem. Milyen volt ez a Jenő? Először is: termetre magas, karcsú, a szeme fekete, a haja hullámos, és a mosolya! Na, kedvesem, Jenő úgy udvarolt nekem – akit gyanakvó leánykának neveltek –, olyan vehemens, hogy elhitette velem, amit mondott.

Hogy szeret. Ma azt mondják az ilyenre, hogy rámenős. Zsúrok, bálók, névnapok, mi ott voltunk, jegyespárnák számítottunk.

Így jött el az a tél. Ma már nincsenek olyan nagy telek. Olyan ropogós hó a lépteink alatt. Amikor a cinkék az ablakpárkányra merészkedve várják az eleséget, amikor a gerlék lába nyomán porzik a hó az etetőről. Amikor a verebek olyan biztonsággal bújnak az ereszetbe, mintha övék lenne a házad. Valahol messze, a zúzmarás ágakon, zajos károgással nagygyűlést tartanak a varjak.

Ilyenkor nagyapó kemenceforró sült krumplit csempez az unoka zsebébe, hadd melengesse a kezét. Amit az unokák meg is eszegetnek, miközben az iskoláig síkosra csúszkálják az utat reggelente.

A tél olykor varázslatos is tud lenni. Mint az a régi is.

Éppen ellapátolom a havat az útról, amikor jön a postás. Behívom. Erős kopogással veri le csizmájáról a havat, krárog a pálinkától, ami ilyenkor kijár neki, míg fagyos kezével előkotorássza a levelemet. Anyám betűit látom a címzésen! Azt írja, Lulu szeretne eljönni hozzám egy kis teletésre. Megint beteg volt, jót tenne neki a levegőváltás. Vasárnap érkezik.

Lulu a kishúgom. Tizenhat éves, vidám, huncut, akaratos. Nálam százszor csinosabb, simulékony, mint a hízelkedő kiscica. Kicsi korától sokat betegeskedett. Lázas, köhögős, étvágytalan? Nosza, keressük a kedvét szegénykének. Csak legyen minden úgy, ahogy ő akarja. Egyszer felvette az új piros ruhámat. Pörgött, forgott, táncolt benne... Igen illett rá. Nem vetette le. Szóvá tettem! Anyám leintett:

– Ne sajnáld tőle, inkább add neki, hadd örvendjen szegényke, nézd, úgy lobog rajta, mint a lángvirág!

Vasárnap! Szánnal, csengős szánnal megyünk Luluért az állomásra. A lovak gyeplőjét Jenő tartja. Űlt már, kedvesem, csengős szánon? A hatalmas téli csendességben hangtalanul siklik a szán. Ezért, hogy jelezzék érkezésüket, csengettyűket kapnak a lovak. A csilingeléstől vidámban trappolnak, leszegett fejjel, mint akik zenére járnak. Rajtunk báránybunda, lábunk alatt meleg téglá, arcunkat pirosra csípi a hideg. A távoli mezőkön fátyolos köd ül már a láthatáron. Itt még a napfény szikrázik a havon, és a lovak minden dobbanására csilingelnek a csengők. Suhanunk, siklunk a téiben. Jenő biztos kézzel irányítja a lovakat, néha hátranéz ránk. Akkor eszméltem rá, hogy – rám ragyogó mosolyától – álomszerű, áhítatos örömet, kézzelfogható boldogságot érzek.

Lulu csakhamar megszokott nálam. Jenővel is megkedvelték egymást. Lulu ráért. Ő pihenni jött. Én dolgoztam, főztem, szöttem, tettem, amit kell. Ők, mint afféle vidám pajtások, ugrattak engem. Cinkosok lettek.

Sokára vettem észre, sokára, hogy ezt már nem lenne szabad. Eleinte örültem, hogy ők ketten megértik egymást, hogy Jenő szórakoztatja a „kis beteget.” Hozott neki kávé, vaj, csokoládé, kakaót, szalámit, amit akkor még a boltokban nem lehetett kapni. Jenő is csak a vásáros barátjától szerezte, így jutott hozzá. Lulu? Olyan természetesen vette tőle, mint akinek ez jár.

Esténként, amíg én szóttem, ők kártyáztak. Nagyokat nevettek. Lulu tapsolt, ha nyert, duzzogott, ha veszített. Ezért Jenő engedte nyerni. Ilyenkor Lulu táncra perdült örömeiben:

– Menjünk el a bálba! Ugye, Jencike, megtáncoltatsz? Na! Most is táncolhatnánk! Gyere, forgass meg! – felrántotta ültéből és forgatta maga körül az én Jenőmet.

Én úgy lettem csendesebb, ahogyan ők egyre vígabbak. Arra gondoltam, hazamehetne már Lulu. Ettől bűntudatom lett. Elűzném a kishúgomat? Nem szeretem? Gonosz vagyok! Mégis egyre azt akartam, menjen el. Egyszer nem zavart, másszor terhemre volt. Gyötrődtem. Elmentem gyónni. Istenem, add, hogy szeressem a testvéremet!

Térdeltem a hideg kövön, és nagyon szerencsétlennek éreztem magamat. Valami azt súgta, ne várakozz, inkább siessék haza.

Az ajtót be sem zárták, a lépteimet észre sem vették, a mozdulatot meg sem szakították. Szinte vártam ezt. Beteljesedett a gyanúm, amit nem tudtam idejében elhárítani.

Nem kiabáltam. Újra kimentem, erős kopogással, zajos ajtócsapással riasztottam őket.

Jenő azt sem tudta, mit csináljon. Tehetetlenül toporgott, kínjában nevetgélni próbált, köhécselt...

Ő, csak egy kicsikét, csak egy icipici bocsánatkérésrel próbálta volna enyhíteni a helyzetét, de nem. Nem szólt semmit. Sem Luluhoz, sem hozzám. De mit is mondhatott volna?

Lulu? Na, ő megtalálta a hangját. Rám támadt. Kia-bált. Bár ne tette volna.

– Mit vagy úgy oda? Éppen csak megölelt, nem történt semmi! Azt hiszed, kell nekem egy ilyen vidéki senki? Játszani, talán. Fújd fel, nekem nem kell. Tedd a füstre, légy vele boldog, egy senkivel! Mit eszel rajta, még csókolni se tud!

Jenő akkor vette a kabátját, és elment – gondolom, csöndes kétségbeeséssel – szó nélkül. Lulu alázta meg úgy, mint még senki, soha. Én? Hallgattam, a bánat, az

szótalan. Mindkettőjükben csalódtam. Nincs már szeretőm, nem vagyunk már jó testvérek.

Ám Lulu estefelé, mintha mi sem történt volna, már könnyedén, kedvesen fordult felém:

– Na, elmegyünk a karácsonyi bálba?

Bálba, én? Ássam el magam, hiszen megcsaltak?! Aztán a „csak azért is” kerekedett bennem felül. Miért ne?! Ennél rosszabb már nem történhet velem. Mit vegyek fel? A kis fekete ruhámat. Lulu a lángvirágos, pörgős-forgós pirosat. És elmentünk a bálba.

Jenő sokára, késve, de eljött. A lassú tan-

gónál kért engem táncra. Táncoltam vele. Homlokába hullott a haja, nem láttam a szemét, csak a tenyerét éreztem. Az érintése más volt már, mint azelőtt. A tánc végén megszorította a kezemet, meghajolt, és Lulut kérte fel. Mondott neki valamit, majd együtt indultak kifelé az udvarra. Milyen a szokás! Azonnal felkaptam Lulu kabátját, és vittem utána, hogy meg ne fázzon, amikor az ajtóhoz érve meghallottam a lövéseket. Két pisztolylövést a sötétben. Láttam a lángját. Jenő előbb Lulut, majd magát lőtte szíven azon a karácsonyi bálon...

A vámostól lopta el a fegyvert, azzal tette.

Látja, kedvesem, ezt a fálvédőt akkortájt – úgy harminc éve – szóttem. Ezt a lángvirágosat vigye, ebben él ez a mese. Talán majd minket is megemleget, ha eszébe jutunk róla.

Na hiszen, a kávékat meg elfelejtettük! Nem baj, tesszek a tűzre ebből a jó száraz fenyőfából, azonnal megmelegszik, ha elhült azóta...

